1940 ий
22
ДЕКАБРЬ
№ 111 (724)
Акше 5 ыр.

11-ше ИЙ ЛЕКТЕШ

Чыла элласе пролетарий-шамыч, ушныза!

Рвезе коммунист

ВЛКСМ Маробком ден Йошкар-Ола Горком орган

ВКП(б)-ын чыла организацийже-шамычлан

Партий Центральный Комитет 1941 ий 15 февральлан ВКП(б) **XVIII Всесоюзный конференцийым** созыватлаш пунчалын.

XVIII Всесоюзный конференцийын ончышаш пашаже:

1. Промышленность ден транспорт областьыште партийный организаций-шамычын пашашт нерген.
2. Организационный вопрос-шамыч.

Представительство норма-шамыч да сайлымаш порядок:

1. Партий Уставын 37-ше §-ше основанием, XVIII Всесоюзный партийный конференцийыш делегат-шамычым сайлашлан представительствын тыгай нормыжо-шамыч дене руководствоватлалташ:

а) партийын 10.000 деч утла членжым иметлыше областной, краевой, республиканский партийный организаций-шамыч партийын кажне 10.000 членжылан решающий голосан ик делегатым колтат;

б) партийын 10.000 деч шагал членжым иметлыше областной, краевой, республиканский партийный организаций-шамыч решающий голосан ик делегатым колтат.

2. РСФСР-ыште, Украинский ССР-ште да Белорусский ССР-ште XVIII Всесоюзный партийный конференцийыш делегат-шамыч область, край да автономный республика-шамыч деч—партий обком ден крайком-шамычын пленумешышт, а моло союзный республикылаште—рёспублика-шамыч деч компартий ЦК-шамычын пленумешышт сайлалтыт.

3. Конференцийын ончышаш пашажын главный вопросшо промышленность ден транспорт областьыште парторганизаций-шамычын пашашт нерген вопрос лийын шога. Сандене промышленный центрым представлятлыше партийын тыгай горкомжо-шамычлан решающий голосан ик мандат гыч ешарен пуалтеш:

1.	Архангельский	областьысе	Молотовский
2.	Башкирский	АССР-ысе	Белорецкий
3.	„	„	Ишимбаевский
4.	Белорусский	ССР-ысе	Белостокский
5.	„	„	Витебский
6.	„	„	Гомельский
7.	„	„	Могилевский
8.	Воронежский	областьысе	Липецкий
9.	Горьковский	областьысе	Дзержинский
10.	„	„	Балахнинский
11.	„	„	Выксунский
12.	„	„	Муромский
13.	„	„	Павловский
14.	Грузинский	ССР-ысе	Чиатурский
15.	„	„	Кутаисский
16.	„	„	Батумский
17.	Ивановский	областьысе	Ковровский
18.	„	„	Владимирский
19.	„	„	Шуйский
20.	„	„	Кинешемский
21.	Иркутский	областьысе	Иркутский
22.	„	„	Черемховский
23.	Казахский	ССР-ысе	Карагандинский
24.	„	„	Риддерский
25.	„	„	Балхашский
26.	Калининский	областьысе	Вышневолоцкий
27.	Карело-Финский	ССР-ысе	Петрозаводский
28.	„	„	Виипурский (Выборгский)
29.	Киргизский	ССР-ысе	Фрунзенский
30.	Кировский	областьысе	Кировский
31.	Краснодарский	крайысе	Новороссийский
32.	„	„	Армавирский
33.	Красноярский	крайысе	Красноярский
34.	Крымский	АССР-ысе	Керченский
35.	„	„	Севастопольский
36.	Куйбышевский	областьысе	Ульяновский
37.	„	„	Сызранский
38.	„	„	Чапаевский
39.	Латвийский	ССР-ысе	Рижский
40.	„	„	Лепайский
41.	Ленинградский	областьысе	Волховский
42.	„	„	Псковский
43.	„	„	Новгородский
44.	Литовский	ССР-ысе	Каунасский
45.	„	„	Вильнюсский
46.	Молдавский	ССР-ысе	Кишиневский
47.	Молотовский	областьысе	Березниковский
48.	„	„	Кизеловский
49.	„	„	Краснокамский
50.	„	„	Лысьвенский
51.	„	„	Соликамский
52.	„	„	Чусовский
53.	Московский	областьысе	Коломенский
54.	„	„	Серпуховский
55.	„	„	Ногинский
56.	„	„	Подольский
57.	„	„	Орехово-Зуевский
58.	„	„	Егорьевский
59.	„	„	Электростальский
60.	„	„	Клинский
61.	„	„	Красногорский
62.	„	„	Кунцевский
63.	„	„	Мытищинский
64.	„	„	Ухтомский
65.	„	„	Химкинский
66.	„	„	Щелковский
67.	Мурманский	областьысе	Мурманский
68.	Ново-Сибирский	областьысе	Кемеровский
69.	„	„	Прокопьевский
70.	„	„	Сталинский
71.	„	„	Ленинск-Кузнецкий
72.	„	„	Анжеро-Судженский
73.	„	„	Томский
74.	Омский	областьысе	Тюменский
75.	Орловский	областьысе	Орджоникидзеградский
76.	„	„	Брянский
77.	„	„	Клинцовский
78.	Ростовский	областьысе	Шахтинский
79.	„	„	Таганрогский
80.	„	„	Новочеркасский
81.	Саратовский	областьысе	Вольский
82.	Свердловский	областьысе	Тагильский
83.	„	„	Красноуральский
84.	„	„	Ревдинский
85.	„	„	Серовский
86.	Смоленский	областьысе	Ярцевский
87.	Сталинградский	областьысе	Астраханский
88.	Тамбовский	областьысе	Мичуринский
89.	Таджикский	ССР-ысе	Сталинабадский
90.	Тульский	областьысе	Сталиногорский
91.	„	„	Калужский
92.	Туркменский	ССР-ысе	Ашхабадский
93.	Удмуртский	АССР-ысе	Ижевский
94.	Узбекский	ССР-ысе	Самаркандский
95.	Ворошиловградский	областьысе	Серговский
96.	„	„	Ворошиловский
97.	„	„	Краснолучский
98.	Днепропетровский	областьысе	Днепродзержинский
99.	„	„	Криворожский
100.	„	„	Никопольский
101.	Запорожский	„	Мелитопольский
102.	Львовский	„	Львовский
103.	Николаевский	„	Николаевский
104.	„	„	Херсонский
105.	Полтавский	„	Кременчугский
106.	Сумский	„	Сумский
107.	Сталинский	„	Макеевский
108.	„	„	Краматорский
109.	„	„	Горловский
110.	„	„	Артемовский
111.	„	„	Константиновский
112.	„	„	Орджоникидзевский
113.	„	„	Мариупольский
114.	„	„	Славянский
115.	„	„	Чистяковский
116.	Хабаровский	крайысе	Комсомольский
117.	Челябинский	областьысе	Магнитогорский
118.	„	„	Златоустовский
119.	„	„	Каменск-Уральский
120.	Чечено-Ингушский	АССР-ысе	Грозненский
121.	Чкаловский	областьысе	Орский
122.	Эстонский	ССР-ысе	Таллинский
123.	„	„	Нарвский
124.	Ярославский	областьысе	Костромский
125.	„	„	Рыбинский

4. Кӱртньӧ корно транспортышто тыгай узловой парторганизаций-шамычлан решающий голосан ик мандат гыч ешарен пуалтеш:

1.	Ворошилов лӱмеш кӱртньӧ корнысо	Батайский
2.	Куйбышев лӱмеш кӱртньӧ корнысо	Батракский
3.	Белостокский кӱртньӧ корнысо	Белостокский
4.	Московско-Киевский кӱртньӧ корнысо	Брянский II
5.	Литовский кӱртньӧ корнысо	Вильнюсский
6.	Приморский кӱртньӧ корнысо	Владивостокский
7.	Ярославский кӱртньӧ корнысо	Всполынский
8.	Белорусский кӱртньӧ корнысо	Гомельский
9.	Горьковский кӱртньӧ корнысо	Горький-Сортировочн.
10.	Северо-Донецкий кӱртньӧ корнысо	Дебальцево-Сортиров.
11.	Томский кӱртньӧ корнысо	Инский

(Мучашыже 2-шо страницыште).

98

ВКП(б)-ын чыла организацийже-шамычлан

(МУЧАШ).

12. Ленинский кӱртньӧ корнысо Кочетовский
13. Северо-Донецкий кӱртньӧ корнысо Красно-Лиманский
14. Октябрьский кӱртньӧ корнысо Ленинградский (Ленинград пассажирский)
15. Львовский кӱртньӧ корнысо Львовский
16. Ленинский кӱртньӧ корнысо Москва-Сортировочн
17. Сталинский кӱртньӧ корнысо Нижне-Днепровский.
18. Западный кӱртньӧ корнысо Оршанский
19. Южный кӱртньӧ корнысо Основянский
20. Кировский кӱртньӧ корнысо Петрозаводский
21. Омский кӱртньӧ корнысо Петропавловский
22. Латвийский кӱртньӧ корнысо Рижский
23. Пензенский кӱртньӧ корнысо Рузаевский
24. Каганович лӱмеш кӱртньӧ корнысо Свердловск-Сортиров.
25. Эстонский кӱртньӧ корнысо Таллинский
26. Берия лӱмеш кӱртньӧ корнысо Тбилисский
27. Дзержинский лӱмеш кӱртньӧ корнысо Тульский
28. Московско-Донбасский кӱртньӧ корнысо Узловый
29. Южно-Уральский кӱртньӧ корнысо Челябинский
30. Южно-Донецкий кӱртньӧ корнысо Ясиноватский

5. Морской флотын тыгай портласе парторганизаций-шамычлан решающий голосан ик мандат гыч ешарен пуалтеш:

1. Архангельский
2. Бакинский
3. Батумский
4. Владивостокский
5. Ленинградский
6. Лепайский
7. Мариупольский
8. Мурманский
9. Новороссийский
10. Одесский
11. Потийский
12. Рижский
13. Таллинский

6. Речной флотын тыгай портласе парторганизаций-шамычлан решающий голосан ик мандат гыч ешарен пуалтеш:

1. Архангельский
2. Астраханский
3. Горьковский
4. Измаильский
5. Киевский
6. Красноярский
7. Ленинградский
8. Молотовский
9. Московский
10. Новосибирский
11. Ростовский
12. Рыбинский
13. Сталинградский
14. Хабаровский

7. Партий горком-шамыч, кӱртньӧ корно транспортысо узловой парторганизаций-шамыч деч да морской ден речной флот-шамычын портласе парторганизаций-шамыч деч делегат-шамычым сайлымаш обком, крайком-шамычын, союзный республикласе компартий ЦК-шамычын пленумешышт эртаралтеш.

8. Йошкар Армийын, Военно-Морской Флотын да НКВД часть-шамычын партийный организацийлаштышт шогышо коммунист-шамыч XVIII Всесоюзный партийный конференцийыш делегат-шамычым обком, крайком-шамычын союзный республикласе компартий ЦК-шамычын пленумешышт сайлымаште, общепартийный организаций-шамычын ужашышт лийын, общий основанийеш участвоватлат.

ВКП(б) ЦК-н секретарьже И. СТАЛИН.

Йошкар-Оласе ДТС пелен автомото пашалан тунемме кружок-шамычым организоватлыме. Снимкыште: кружокын руководительже Бек йолташ (пурла гыч кокымшо) кумышо номеран кружок дене мотоциклетный двигатель нерген умылтара.

Фото М. Чуршуковын.

Советский молодежын йӧратыме писательже

(Н. Островскийын колымыжлан 4 ий)

„Айдемын эн шергыже—тиде илыш, — манеш „Вурс кузе шуаралтын" романын геройжо Павел Корчагин.— Тудлан тудо ик гана веле пуалтеш, да тудым тыге илен эртараш кӱлеш, цель деч посна эртарыме ий-шамыч шӱмым ынышт корштаре, эртыше осаллыкын да мелочный пашан намысыже шӱмым ынже йӱлате да колымо годым каласен кертпӱтынь илыш, чыла вий тӱняште эн чапле улшо пашалан — человечествын утарышаш верч кучедалмашлан пуалтынат ыле".

Островский кеч могай пашам шуктымыжо годымат, кеч могай условийыште улмыжо годымат чын кумылан, лӱддымӧ, тале борец лийын. Тудо илышын смыслжым партийын пашаже верч, шке родинажын вийжым да куатшым пенгыдемдышаш верч кучедалмаште ужын. Тудын чыла деятельностьшо тидылан подчинятлалтын. Большевик Островскийын илышыже,— кузе Ромен Роллан рашак каласен, — тиде „действийын да кучедалмашын йолкынжо".

Николай Островский шкенжын йӧча годсо илышыжым кочын шарнен. Йӧча годсо илышыже шучко да шӱлыкан лийын. Тудо изиж годымак капиталистический тӱнян чыла „прелестьшым" пален налын.

Шентеке, тошто годсын шыдым шуктышо пичкемыш йӱдым савырен ончалат гын веле, манеш Островский, мемнан кучедалмашнан, мемнан илышнан чыла куатшым шижын кертат, социализм элыште ворлыдо да чапле кечан эрым рашак ужат.

Николай Островский шке илышыжын пытартыш жапыштыже йӧсын черланен, шинчажым йомдарен да тарванылаш кертын огыл. Тудын вийжым шучко чер кече еда пӱнчен.

Но Островский шучко чер ваштареш героически кучедалын, илышлан да творчествылан кече еда сеҥымашым ыштен. Тудо лач тиде жапыште шкенжын „Вурс кузе шуаралтын" ден „Буря дене шочшо-шамыч" произведенийже - шамычым шочыктен. Партийын кугун полшымыж дене, „шке шӱмыштыжӧ мужествым да отвагым мумекыже", тудо „кӱртньӧ колчам" кӱрыштын да „действоватлыше армий" радамыш шогалын.

Ленин орденым налмыж годым кутырмаштыже Островский тыге каласен:

„Илыш мыйым лунчыртен, строй гыч луктын тыршыш, а мый „ом сдаталт" манын, мый сеҥымашлан ӱшанышым. Сеҥымашыш каймаштем мыйым партий ныжылгын, ласкан окружатлыш".

Мемнан эпохысо самырык айдемын чын, волгыдо образшым ончыкташ — тыгай задачым Николай Островский шке ончыланже шынден да тидым илышыш пуртышаш верч уло вийже дене, уло кертмыж дене тыршен. Советский литература ончылно Островскийын моткоч кугу заслугыжо тыште: тудо революционерын - большевикын моткоч чапле образшым эн сай мастарлык дене ончыктен кертын. Островскийын произведенийлаштыже, шукерте огыл

Михаил Иванович Калинин ойлен, моткоч чапле еҥ-шамычым ончыктымо, шке илышыште нуным образецлан налеш, нуно подражатлаш, нунын деч тунемаш лиеш.

Островский мемнан молодежлан келшыше чыла благородный черта-шамычым—партийлан преданностьым, честностьым, пашам йӧратымашым, лӱддымашым, настойчивостьым, тушман-шамыч деке презренийым да непримиримостьым, йолташ-шамыч деке порο да шокшо кумылан улмашым Павел Корчагин образыштыже моткочак раш ончыктен. Корчагин ала могай исключительный личность семын ончыкталтын огыл, тудлан айдеме деч кӱшнӧ шогышо ала могай качество ок приписыватлалт. Тудо рядовой боец, чыла пролетарский боец-шамыч гаяк мужественный да храбрый.

Островскийын книгаже-шамыч кӱчык жапыштак пӱтынь эллан палыме да советский калыкын йӧратымыже лийыныт. Тудын онжо элын высший наградыж дене—Ленин орден дене сӧрастаралтын.

Николай Островский шкенжын ик выступленийыштыже тыге каласен: писатель шкенжын мутшо дене гына огыл, а шкенжын пӱтынь илышыже дене, пов денийже дене туныктышаш. Островскийын илышыже, тыгак тудын творчествыжат, молодежын кеч могай кучедалмаштат йӧсылыкым сеҥен лекташ туныкта. Мужество, манеш тудо, шкеак ок тол, айдеме шочмо дене пырля ок тол. Тиде кучедалмаште, кече еда тыршымаште, чыла йӧсым сеҥымаште воспитыватлалтеш. „Ончыко гына, тулын линийыжыке гына, йӧсӧ гоч сеҥымашке гына да сеҥымашке гына —моло нигушкат огыл. Молодежь коклаште сознанийым воспитыватлаш кӱлеш,—манын тудо ВЛКСМ ЦК член-шамыч группа дене беседым эртарыме годым,—даже ик боецак, нимом ышташ аптраныме гай положенийыштат, шке шӱмыштыжӧ мужествым муын, тушман-шамычлан моткоч кугу энгекым ыштен кертеш. Пытартыш вий ситымешке кучедалашлан отвагым да ӱшанымашым воспитыватлаш кӱлеш".

Родинын пламенный патриотшо Островский молодежым шкенжым шуараш, шкенжын физический вийжым пенгыдемдаш, военный пашам тунемаш, элым аралаш шогалашлан кеч кунамат ямде лияш эрвак ӱжын.

— Волям, смелостьым да решительностьым тренироватлыза. Кеч могай йӧсылыкланат, родинын тушманже-шамыч ваштареш кучедалмашын кеч могай испытанийжыланат ямде лийза, —Островскийын молодежь дек обращатлыме высказыванийжын смыслже тыгай.

„Самырык йолташ-шамыч ушыш налшаш улыт,—возен Островский, — курым мучко погынышо моткоч кугу культурный наследствым ик тӧрштылтыш дене авалтен налаш ок лий. Тидлан уло кумыл дене тыршымаш, уло вийым пыштен пашам ыштымаш кӱлеш. Тиде корнышто чыла йӧсым сеҥымаш кумылым нӧлта, моткоч куандара". Островский, тазалыкше моткоч начар лийын гынат, тыршен тунеммашым нигунамат чарнен огыл. Тунеммаш ден паша, манын тудо,— чыла шӱм вургыжмашым шӧра, кумылым нӧлта.

Тудо ончыл советский литература верч, литературым илыш дене, калык дене кылдышаш верч тале борец семын выступатлен. Писатель, тудын шонымашыже,—„тиде эн первоок—социализмым ыштыше, а равнодушный „созерцатель" огыл. Тиде боец. Боец, учитель, трибун".

Николай Островский—советский молодежын эн йӧратыме писательже. Тудо шкенжын пӱтынь волгыдо илышыжым, уло вийжым, энергийжым Ленин—Сталин партийын пашажлан, социализмым ыштымаш верч кучедалашлан пуэн.

Н. Матюшкин.

Агитатор лияш—комсомолецын почетный обязанностьшо

Массым коммунистически воспитыватлымаште политический агитацийын эн важный средствожо улмым большевик-шамыч партий эреак кугун аклен. Агитацийын полшымыжо дене тудо калык дене шкенжын связьшым пенгыдемден, пролетариатын классовый самосознанийжым нöлтен, тудым коммунизм верч кучедалаш организоватлен. Массым политический туныктымаш — партийын эн важный эн тӱҥ задачыже шамыч гыч икте. Теве молан тиде паша дене партийын эн кугу деятельже-шамыч, тудын вождьшо Ленин ден Сталин заниматлевыт. Теве молан агитационный да пропагандический паша коммунист ден комсомолецын почетный обязанностьшо семын ончалтын да ончалтеш.

Мемнан жапыште, сложный международный обстановка условийыште, агитацийын задачыже-шамыч ятырак нöлталтыныт. Кокымшо империалистический война капиталистический элласе шемер шамычлан чыташ лийдыме орланымашым, колымашым да шужымашым конден. Партий, правительство мемнан калыклан мирный условийыште созидательный паша дене заниматлаш йöным ыштеныт.

Но ме капиталистический окружениийыште улмынам ик минутланат мондымаш огыл да чыла вучыдымашлык случайлан эреак мобилизационно ямде лийман. Трудовой дисциплиным эреак пенгыдемдыман, чыла вере образцовый порядокым да экономийыште режимым ыштыман, калыкын достояниижым — общественный собственностьым аралыман.

Кызыт, классдыме социалистический обществым ыштен шуктымо да социализм гыч коммунизмыш постепенно вончымо жапыште, шемер - шамычым коммунистически воспитыватлыме паша эн важный да решающий паша. Пале, тидын дене пырля большевистский агитацийын рольжат нöлталтеш. Тудо массым перевоспитыватлаш, айдемын сознанийыштыже капиталистический пережитка грузым пытараш, советский общество духлан чыла шенгелан кодмаш да чуждыйым куклаш, чыла у, прогрессивный ыштен лекмашым поддерживатлаш призван.

Комсомолышто агитаций поснак кугу значенийым иметла, вет тудын тӱҥ функцийже— молодежым коммунистический духеш воспитыватлаш.

Туге гынат, агитационно-массовый пашан вопросшо-шамычлан комсомольский организаций - шамыч тӱҥ вниманийым огыт ойыро да шуэн огыл тиде пашаш айда лийже семын ончат.

Шукерте огыл Свердловскыште да Горькийыште комсомольский активын погынымашыже эртыш, нине погынымаш-шамыч молодежь коклаште агитационный пашам неудовлетворительно ыштыме нерген, агитатор-шамыч дене ыштыме пашам луштарыме нерген палемдышт.

ВЛКСМ ЦК XI пленум чыла комсомольский активым молодежь дене утларак пырля лияш, общежитийлаште, молодежын каныме верлаште, стадионлаште, массовый гуляньелаште лияш призыватлыш. Тышечын пале, комсомольский руководитель-шамычлан молодежь коклаште доклад дене чӱчкыдын выступатлаш, кызытсе илышын вопросшо-шамыч дене беседым эртараш, молодежым интересоватлыше вопрос-шамычлан вашмутым пуаш, вес семынже, агитатор лияш кӱлеш. Горком, райком секретарь-шамыч доклад да беседе дене йöршеш огыт выступатле манаш ок лий. Но нуно шукыжо годым черетан пленумын итогшо дене але бюрон иктаж могай решенийже дене выступатлат. Комсомолын руководительже-шамыч цехыште, бригадыште, участкыште, общежитийыште молодежь дене ойлымышт шуде гына беседым эртарат. Тыгай беседа-шамыч эртаралтыт гынат, то случай гыч случайыш гына.

Теве молан Горький оласе комсомольский актив решенийым шке жапыштыже луктын да руководящий пашаен-шамычым тылзеш кок гана деч шагал огыл доклад дене выступатлаш, молодежь коклаште политический тема дене выступатлаш обязыватлен.

Тыгай факт - шамычат улыт, кунам обком, крайком, союзный республикласе комсомолын ЦК бюрошт да нунын первой секретарьышт агитационно-пропагандический пашалан чыла ответственностьым пропаганда да агитаций отдел ӱмбаке кудалтат. Пале, тиде йоҥылыш. Пропаганда да агитаций пашам вуйлатымын тыгай „монопольный“ системыжым партий ден комсомол шукертак осуждатлен.

Шуко райком да горкомлаште, первичный организацийлаштат тидымак ужаш лиеш. Райком ден горком бюро да секретарь-шамыч пропаганда да агитацийын чыла пашажым улыжак комиссий ӱмбак гына пыштат. Тендан дене политический агитацийым кӧ организоватла манын первичный организаций-шамычын секретарьышт деч йодат гын, нуно мемнан специально ойырымо агитатор-шамыч улыт манын каласат. Горький оласе трамвайный парк пелевсе комсомольский организацийын секретарьже Пояркова йолташ теве тыге каласен:

— Мо, те мыйым агитатор лияш кӱштеда? Вет мый комитетын секретарьже, мыйын моло пашамат шӱй таҥгыт.

Каласаш кӱлеш, тыгай настроений але ятыр уло.

Комсомолын кажне активный пашаеҥже, пашазе да колхозник-шамыч молодежь коклаште пропагандист да агитатор семын выступатлышаш, партий ден правительствын эн важный решенийже шамычым умылтарышаш, коммунизмын идейжым пропагандироватлышаш улыт. Тудо агитатор лӱм дене кугешнышаш, вет масса коклаште политический организатор, молодежь коклаште большевик-шамыч партийын да Советский властьын лозунгшо-шамычым шуктен толмо деч кугу да почетный нимо уке.

Комсомолын агитатор-шамыч кадр шотышто нуждатлымашыже уке. Мемнан союз ончыл, политически грамотный молодежь гыч улеш. ВЛКСМ-н кажне членже агитатор лияш, молодежлан партий ден правительствын эн важный пунчалыштым умылтараш способный улеш. Тудо чыла умылдымо вопрос-шамычлан вашмутым пуэн кертеш, тудо шкенжын лудмо книга але статья нерген рвезе пашазе, колхозник, интеллигент - шамыч дене ойлен кертеш. Туге гынат, тудо тиде эн важный обязанностьшым эреак огыл шукта.

Комсомолецлан да путыракшым активистлан политический агитаций деч, молодежь коклаште кызытсе илыш дене беседым эртарыме деч кораҥаш тӧчымаш нимолан ок йӧрӧ. Агитаций дене заниматлыдыме, агитаций пашан кӱлешыже нерген ойлыштмо, тудым шуктыдымо комсомолец да активист-шамычым чот критиковатлыман.

Мемнан „штатный“ агитатор кокла гычат шкенжын почетный обязанностьышт дек формально относитлалтше-шамыч улыт. Нунын кокла гыч шукыжо газета гыч важный сообщенийым але интересный статьям лудытат, тунамак нине лудмо материалым молодежлан умылтараш огыт тырше. Нуно тыгай тема дене, тыгай верыште да тунар часыште беседым эртарашлан семинар лиймым, письменный указанийым, директивым колтымым вучат.

Шке пашаштым йӧратыдыме агитатор-шамыч агитационный пашам кугу желаний дене огыт ыште. Южо агитатор - шамыч молодежын йодмыжлан вашмутым чыла годым огыт пу. Теве, мутлан, Молотов лӱмеш автозавод гыч Бойко йолташ ик заянятийыште слушатель-шамычын быт шотышто умылдымо вопросыштлан вашмутым пуэн огыл, тудо „мыланем политический характеран вопрос-шамычым гына пуыза“ манын каласен.

Южо годым посна агитатор-шамыч пеш кӱлешан вопрос-шамычлан вашмутым пуымо деч кораҥаш тыршат. Тыгай койышын нимолан йӧрдымӧ улмыжо нерген ойлымат ок кӱл. Ме молодежын умылдымо вопросшылан жапыштыже огына умылтаре гын, то мемнан олмеш тидым вес еҥ-шамыч, шуэн огыл мыланна тушман улшо еҥ-шамыч умылтарат.

Комсомолын агитационно-массовый пашаже действенный, злободневный лийшаш. Тудын тӱҥ содержанийже—советский государствын куатшым пенгыдемдашлан партий ден правительствын мероприятийже-шамычым илышыш пуртышаш верч кучедалмаш, калык озанлыкын чыла отраслыштыже труд производительностьым нӧлталмаш да лукмо продукцийын кӱкшӧ качествыжым верч кучедалмаш. Завод, фабрика, мастерской, цех, бригада-шамыч производственный планым, заданийым темышаш верч большевистский мутым ойлаш агитатор-шамычым ӱжшаш улыт. Партий ден правительствын пунчалыштым умылтараш веле огыл, но тудым илышыш пуртышаш верч кучедалмашым вуйлаташ кӱлеш—задача тыгае. Производствышто улшо ситыдымаш-шамыч деч кораҥ каяш ок лий. Технологический процессым нарушатлыме, комплектный огыл, браковатлыме продукцийым лукмо кажне факт агитаторын вниманийжым привлекатлышаш. Тудо шкенжын обслуживатлыме производствышто план, заданий кузе темалтме нерген, у увер нерген кече еда шинчышаш. Тунам гына тудо агитационный пашажын качествыжым саемден кертеш.

Ленинградысе ОГПУ лӱмеш заводыш 10 №-ан цехыштыже агитатор—комсомолец-шамыч кажне кечын паша деч вара мастер-шамыч да администраций дене кечаш заданийым кöн темымыжым да кöн темыдымыжым, участка-шамычлан, посна пашазе-шамычлан пашам успешно шукташышт мо тормозитлымым пален налыт да эрла мом ыштышаш нерген умылтарат. Санденак тиде цех, тудын чыла участкыже - шамыч планым эреак темен толыт.

Кажне комсомолецлан, кажне пашазылан, колхозниклан, тунемшылан дисциплинированный, эл ончылан шке обязанностьым честно шуктен шогышо лияш кӱлеш. Молодежь коклаште шкем шалаш колтымашым, организованный огыл улмашым, тӱрлӧ ок кӱлым ыштылмашым чыташ ок лий. Агитатор-комсомолец дисциплинированный огыл, пашам начар ыштыше, мемнан пашалан мешатлыше еҥ-шамыч ваштареш пенгыде общественный мненийым ышташ призван.

Советский казнашке шке кидыштым шӱшкаш тыршыше еҥ-шамыч мемнан але шагал огыл улыт. Агитатор общественный поянлыкым аралаш призыватлышаш, йолагай, бракым ыштыше-шамычым чаманыде разоблачатлышаш. Тудо экономий режим дек, государственный средствам, сырьем, электроэнергийым, молымат мошген кучылтмашке ӱжшаш.

Агитационный пашаште военный воспитаний ик эн важный верым налшаш. Молодежым винтовкым да пулеметым тунемаш, военный строем палаш, сай лыжаник лияш призыватлыман, да военный пашам тунеммаште шкаланат личный примерым ончыктыман— тиде агитаторын священный обязанностьшо.

Советский Союзысо кажне рвезе гражданиным государство ончылан, калык ончылан обязанностьшым умылтарышаш верч агитатор-шамыч поснак кугу вниманийым ойырышаш улыт.

Комсомольский актив да чыла комсомолец-шамыч шкенжын кругозорыштым шараш, шке шинчымашыштым нöлтен, массым ӱшандарен моштымо искусство дене овладеватлаш тӱҥалыт гын веле, агитаций ончылан шындыме у сложный задача-шамычым шуктен кертыт. Коммунизм паша верч большевистски агитироватлен мошташ тунемаш Ленин да Сталин деч тунемман.

П. Ребров,
ВЛКСМ ЦК пропаганда ден агитаций отделым вуйлатышын заместительже.

Мари-Турекский райкомол пленум член-шамычым монден

ВЛКСМ Мари-Турекский райком пленум член-шамыч дене нимогай пашамат ок ыште, пленум член шамычлан комсомольский поручений ок пу. А южыжо райкомол пленум член улмыштым огыт пале. Теве 8 декабрьыште ВЛКСМ райкомышко пленум член Филиппова йолташ толын ыле. Тудо ты мартен пленум член улмыжым шинчен огыл.

Южо пленум член-шамыч ВЛКСМ райкомын пашажым огыт шукто. Теве пленум член Шестеперовлан ВЛКСМ райком Юмочкинский сельсоветысе колхозласе животноводческий ферма-шамычым комплектоватлаш полшаш кӱштен. А тудо райкомолын поручений шуктен огыл.

Ончыкыжо ВЛКСМ райком бюро да лично секретарь Бусыгина йолташлан пленум член-шамыч дене пенгыде кылым кучыман да нуным пашашке активно мобилизоватлыман.

Ал. Сергеев.

Музыкально-театральный училищыште (Йошкар-Ола) самырык скрипач-шамычын ансамбльым организоватлыме. Снимкыште: ансамбльын руководительже А. А. Афанасьев йолташ самырык скрипач-шамыч дене занятийым эртара.

Фото М. Чуршуковын.

Онч**ы**л начальный школа

Сернурский район Старо-Пироговский начальный школа тенийсе тунемме ийын первый чырыкыштыже учебно-воспитательный пашам саемдымаште кукшо показательым шуын. Школа вуйлатыше комсомолка Н. С. Пирогова йолташ шке пашашкыже честно относитлалтмыж дене школым ончыл радамышке луктын.

Школышто чылаже 53 йоча тунемеш. Посещаемостьым 100 процентыш, успеваемостьым 99 процентыш шуктaлтын. 2-шо классыштат успеваемостьым 100 процентыш шуктымо. У тунемме ийлан сай ямдылалтмаш да родитель-шамыч дене пеҥгыде кыл кучымаш школлан ончыл верыш лекташыже кугун полшышт.

Школышто 25 еҥан СВБ кружок, 19 еҥан МОПР ден драмкружок, 29 еҥан хоровой кружок уло. Нуно чыланат пашам план почеш ыштат. Хоровой кружок колхозышто 3 концертым пуэн.

М. Яныш.

Отлично тунемыт

Н.-Тор'ял. Кузнецовский неполный средний школа пелен первичный комсомольский организацийын тений тунемме ийын тӱҥалтышыштыже гына 5 комсомолец дене организоватлыме ыле. Комсомольский организацийын секретарьже Волковын вуйлатыме дене тунемше-шамыч коклаште агитационно-массовый пашам сай шындыме. Саллане школышто пионерский пашат вияҥе. Комсомольский организаций 23 еҥ марте кушко.

Комсомолец - шамыч И. Глушков, А. Веденькин, Браханов, Нагаев да молат чыла предмет денат отлично тунемыт.

П. Веденькин.

Примерный налоговой агент

Комсомолец И. С. Шабруков йолташ кум ий годсек Эшполдинский сельсоветын (Сернурский район) налоговой агентшылан ышта. Тудо тений 3-шо квартал финпланым 196 процентлан, а 4-ше квартал финпланым 1 декабрьлан 85 процентлан темен.

Шке паша ыштыме жапыштыже Шабруков йолташ шагал огыл финансовый активым куштен. Нуно, Шабруков йолташ семынак, финпланым срок деч ончыч темышаш верч кучедалыт, пашаште образецым ончыктат. Примерлан: „У ял" колхоз председатель, сельсовет депутат А. П. Еплеев йолташ колхозышто умылтарымаш пашам моштен организоватлен да тений идалыкаш финпланым 100 процентлан срок деч ончыч темен. Еплеев йолташ сельсовет пелесе бюджетный комиссийын члене улеш, финпланым темымаште моло колхозланат полша. Садлан райoнный финансовый совещанийыште Еплеев йолташым 40 теҥге окса дене премироватлыме. Тиде совещанийыште Шабруков йолташланат 100 теҥге премийым пумо.

Кызыт налоговой агент Шабруков йолташ 4-ше квартал финпланым срок деч ончыч темышаш верч вияҥ кучедалеш.

М. Яныш.

Активно полшат

Мемнан Кузнецовский неполный средний школышто (Ново-Тор'яльский район) тений МОПР ячейкым организоватлыме. Ячейкын пашажым И. П. Речкин йолташ вуйлата. Кызыт МОПР ячейкыште членлан 62 тунемше шога. Нуным международный положений нерген докладым, беседым эреак эртаралтеш.

Вес эллаште революций верч кучедалше-шамычлан полшашлан тунемше-шамыч коклаште 120 теҥге оксам погымо. Тунемше-шамыч МОПР ячейкын пашаштыже активно полшат.

И. Никитин.

ФИЗКУЛЬТУРА ДЕН СПОРТ

Осоавиахимын военно-лыжный соревнованийлан ямдылалтса

Йошкар Армийын XXIII идалыкше лӱмеш СССР Осоавиахимын Центральный Советше массовый военно-лыжный соревнованийым эртара. Соревнованийым эртарыме срок 1941 ий 16 февраль гыч 3 март марте. Военно-лыжный соревнованийын задачыже: Осоавиахим член-шамыч да калык коклаште военный обучений ик эн тӱҥ видше — лыжный спортым кумдан шараш, Осоавиахим член-шамычын ече дене кошташ ямдылалтмыштым эше утларак саемдаш, ГТО значоклан нормым сдатлымашке массым утларак шупшаш.

Соревнований РККА сухопутный войскан физический ямдылалтмаш нерген наставленийын требованийже (НФП-38) основеш да физкультура да спорт паша дене СССР СНК пелене Всесоюзный комитетын правилыже - шамыч почеш эртаралтеш. Соревнований эртарымашым Осоавиахим районный совет-шамыч ӱмбак пыштыме.

Соревнованийын участвикше-шамыч 5 категорийлан шелалтыт да кажне категорийлан шкенжын посна программыже лиеш.

Соревнованийыште поснак отличатлалтше команда ден активист-шамычым премироватлаш СССР Осоавиахимын Центральный Советше 20 тӱжем теҥге оксам премиальный фондыш ойырен.

Осоавиахим районный совет ден Осоавиахим первичный организаций-шамычын задачышт — тиде соревнованийышке Осоавиахимын чыла членже-шамычым шупшаш да соревнованийыште сай результатым ончыктышаш верч кучедалаш. Тидлан верчын соревнованийлан ямдылалтмашым первичный организацийлаште, военный группылаште, командылаште кумдан шарыман да кызытак тренировкым тӱҥалман.

К. Зинин.

Йошкар-Оласе ДТС-ыште почтовый кӧгӧрчен-шамычым ашнат. Снимкыште: Юра Кокорин кӧгӧрчен-шамычым онча.

Фото М. Чуршуковын.

113 командым организоватлыме

Пектубаево (телефон дене). Районысо молодежь лыжный комсомольский кросслан виян ямдылалтеш. 21 декабрьлан комсомольский организацийлаште 113 командым организоватлыме, нинын кокла гыч 41 ӱдрамаш команда. „Эр ӱжара" колхоз, Кадамский, Дубовлянский неполный средний школа-шамыч пелене первичный организацийласе комсомолец-шамыч тиде пашаште поснак активно пижыныт. Командым организоватлыме почешак комсомолец-шамыч лыжный комсомольский кросс нерген Положенийым, тренировочный минимум программым проработыватлыныт да тренировкым тӱҥалыныт. Тренировкым раймилиций, райсовет исполком, ВЛКСМ райком да „Йошкар энер" колхоз пелене первичный организацийлаште комсомолец-шамычат организованно эртарат.

Районышто ече ок сите. Садлан комсомолец-шамыч ечым ышташ шке пижыныт. Промартельысе комсомолец-шамыч кызыт 50 пар ечым ыштеныт. **И. Логинов,** ВЛКСМ райком секретарь.

Сай результатышке шуаш тыршена

Шушаш лыжный комсомольский кроссышто мемнан 10 №-ан школа пелене первичный комсомольский организаций гыч 4 команда участвоватлаш тӱҥалеш. Кроссышто участвоватлыше комсомолец-шамычын чылаштынат ечышт уло.

Мыйын руководитлыме командын лыжникше-шамыч чылан 8 классыште тунемыт, кроссышто нуно БГТО нормышко шукташ тыршаш тӱҥалыт. 22 декабрь гыч ме коллективный тренировкым эртараш тӱҥалына да Йошкар Армийын XXIII идалыкше лӱмеш лыжный комсомольский кроссышто сай результатышке шуаш тыршена.

Алеша Бухонов, 10-шо номеран школысо лыжный командын руководительже.

Йошкар-Оласе 6-шо номеран школышто тунемше-шамыч пионер ден школьник-шамычын 3-шо Всесоюзный соревнованийлан виян ямдылалтыт. Снимкыште: самырык „ефрейтор" Гена Бирюков военизированный походышко лекме деч ончыч юнармеец-шамычлан разведкын задачыжым умылтара.

Фото М. Чуршуковын.

Арнялан кок гана тренировкым эртарена

Йошкар Армийын XXIII идалыкше лӱмеш лыжный комсомольский кроссышто мемнан 7-ше номеран школа гыч 10 команда участвоватлаш тӱҥалеш. Мыйын командысе комсомолец-шамыч чылан рвезе улыт, нуно 8—9 классыште тунемыт. 15 декабрьыште ме Йошкар-Олаште теле спортивный сезоным почмо годым лыжный эстафетыште участвоватлышна. Кызыт арняш кок гана коллективный тренировкым эртарена, мыйын руководитлыме командын лыжникше-шамыч тренировкыш чыланат аккуратно коштыт.

П. Филиппов, лыжный командын руководительже.

Соревнованийлан ямдылалтыт

„Маркец" янда заводысо средний школышто тунемше-шамыч 1941 ийыште эртаралташ пионер ден школьник-шамычын всесоюзный соревнованийлан виян ямдылалтыт. Кызыт тунемше-шамыч кокла гыч ЬС значоклан 55 еҥ, ЮВС значоклан 100 еҥ, ПВХО ден „Будь готов к ПВХО" значоклан 100 еҥ нормым сдатлаш военный группылаште ямдылалтыт. Тыгак 60 тунемше ден пионер-шамыч радио - телеграфный кружокышто тунемыт.

А. Сергеев.

Отв. редактор— И. М. САЙТИЕВ.

Э 1522 АДРЕС РЕДАКЦИИ: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола Пограничная, дом №45. № телефона 1—36. 1-ая типография Маргосиздата.